

Nr 6

Utlåtande i anledning av väckta motioner om nya former för hedersbevisning för lång och trogen tjänst inom det statliga verksamhetsområdet.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 40 av herr *Hjorth m. fl.* och II: 49 av fröken *Sandell m. fl.* hemställes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära införandet av nya former för hedersbevisning för lång och trogen tjänst inom det statliga verksamhetsområdet så att den anställde därvid får möjlighet att välja mellan medalj och annat mera nyttobetonat värdeföremål.

I motionerna anföres, att en allt starkare opinion bland de statligt anställda vuxit fram emot medaljer som hedersbevisning, och flera fackförbund har vid sina kongresser uttalat sig för att medaljerna ersättes med annan belöning, exempelvis guldur eller obligationer.

Av medaljen För nit och redlighet i rikets tjänst utdelades förra året 2 544 stycken till en kostnad för statsverket av nära 327 000 kr.

Många sätter säkert värde på att få en medalj, men andra skulle helt visst uppskatta att i stället få t. ex. en klocka. Även om utdelning av medaljer är en gammal fin tradition, bör det finnas alternativ.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 49.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från Statstjänarkartellen och Statstjänstemannaförbundet.

Statstjänarkartellen framhåller, att den redan år 1961 tillstyrkt en liknande motion. Sedan dess har ett antal kartellförbund vid sina kongresser intagit samma ståndpunkt. Kartellen kan nu redovisa en enhetlig uppfattning bland förbunden att ändring bör ske i formerna för hedersbevisning i överensstämmelse med motionärernas förslag. Kartellen tillstyrker alltså motionerna.

Statstjänstemannaförbundet anser också att en viss frihet bör införas för tjänstemännen att välja annat värdeföremål än medalj. Obligationer och kontanta gåvor bör dock ej få förekomma, då de skulle komma att jämföras med gratifikation och liknande. Det bör vara fråga om rena avskedsgåvor, men de bör icke som nu vara bundna till vissa tjänsteår med därav följande slentrianmässighet. Grunden för utdelningen bör vara ådagalagda förtjänster. Förbundet tillstyrker motionerna.

Utskottet

Vid 1961 års riksdag hade utskottet till behandling en motion, vari hemställdes om en utredning beträffande nya former för hedersbevisning för lång och trogen tjänst inom det statliga verksamhetsområdet. I yttranden över motionen av LO och TCO tillstyrktes en sådan utredning. I sitt utlåtande (nr 8/1961) över motionen hänvisade utskottet till att frågan om medaljväsendet komme att behandlas vid vissa förbundskongresser och uttalade bl. a. att den opinion som då kunde komma till uttryck borde avvaktas innan frågan fördes vidare. Motionerna föranledde i enlighet med utskottets förslag icke någon riksdagens åtgärd.

I de nu föreliggande motionerna föreslås hemställan till Kungl. Maj:t om direkta åtgärder i ovannämnda syfte. Såvitt utskottet med ledning av de från arbetstagarorganisationerna inkomna yttrandena kunnat bedöma föreligger nu en bred opinion för en ändring av det rådande systemet, innebärande bl. a. att en viss valfrihet mellan olika former för hedersbevisning skulle införas. Enligt utskottets mening bör en sådan opinion beaktas.

Utskottet föreställer sig emellertid att spörsmålet lämpligen bör lösas genom överläggningar mellan staten såsom arbetsgivare och berörda arbetstagarparter och förutsätter att Kungl. Maj:t tager de härför nödvändiga initiativen.

Utskottet får således hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 40 och II: 49 i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giver till känna vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 2 mars 1965

På allmänna beredningsutskottets vägnar

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller, Sörlin, Eric Gustaf Peterson, Hellebladh, Oscar Carlsson*, Svanström*, Hedlund, Nyman, Hübinette*, Yngve Persson, Axel Kristiansson* och fröken Stenberg*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herr Skoglösa*, fru Jäderberg, herrar Svensson i Kungälv, Lundmark*, Haglund, Rimås, Wikner, Börjesson i Glömminge*, Nilsson i Bästekille, Hyltander och Nilsson i Agnäs.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.